

בס"ד

עבודת קודש

במשניות ביצה

פרקים: ב' ג'

נכתב ע"י
הצדיק «הרב» «משפחה» הי"ו
רחוב «כתובת» «מס»
תלמוד תורה "מעשי חייא" ביתר עילית
כתה ו', תש"ע

מד"ט

הרב «הרב»! לפניך טבלת "מעשה דין טעם".
השלח ליד כל מעשה את הדין והטעם לפי מחסני המילים להכנתה

- על פרק ב' -

המעשה	הדין	הטעם	
יא טזחט	בישול בתחילה מיום טוב לשבת	אסור מדרבנן, אבל מכיל הוא ליום טוב, ואם סופי הותר לקצת	דאם נתיר לו לכתחילה לבוא ולבשל לצורך הקצת, יאמר שגם לצורך החול מותר. ורק אם בישל ליו"ט וסופי, (אפילו כשהתכוון להשאיר לשבת), מותר לאוכלו בקצת.
	האופן המותר לבשל בתחילה מיום טוב לשבת	עושה תכיל מערב יום טוב, וסומך עליו לקצת	א. בכך שהוא עשה פירוש תבשילין, הרי הוא זוכר כבר מערב יום טוב את יום הקצת הקרב ובא, ואז הוא יבחר מנה יפה ליום השבת, ולא ישכח את הקצת בגלל היום טוב. ב. אם יראו אותו טורח להכין תבשיל מערב יום טוב, כדי שיוכל לקצת ביום טוב עבור יום הקצת, ודאי לא יבוא לבשל ביום טוב עבור ימות החול, כי הוא יאמר, שאם לקצת אינו יכול לבשל אלא באופן מסוים, הרי לחול ודאי שאסור בכל אופן.
	שיעור התבשילים שצריך עבור עירוב תבשילין	לבית שמאי: שני תבשילין	משום שכן הדרך לבשל לקצת יותר מתבשיל אחד, ואם יכין רק תבשיל אחד, לא יהא ניכר הדבר שזה לצורך קצת.
		לבית הלל: תבשיל אחד	דסברו שמשום שבתבשיל אחד הוא כבר יולא ידי חובת מצות סעודות קצת, יהא ניכר הדבר אפילו בתבשיל אחד שהוא לצורך קצת.
	דג וביצה שעליו (דג מטוגן בביצה), האם נחשב לתבשיל אחד או לשני תבשילין	לכו"ע נחשב לקני תבשילין	שכן אפילו לבית שמאי, אין צריך שיהיו שני התבשילין מופרדין לשנים, וגם אם הם נתבשלו יחד, נחשבים

<p>לשניים.</p>			
<p>שכן מטרת העירוב תבשילין הוא, שבשעה שהוא מבשל ביום טוב עבור הקצת, יהא ניכר הדבר שכבר התחיל מערכ יום טוב לבשל עבור הקצת, וכאן שאכלו או שאבדו אינו ניכר כלל. אבל הקצת ממנו כל שהוא, שוב ניכר הדבר הקצת מערב יום טוב.</p>	<p>לא יבשל עליו בתחילה</p>	<p>אכלו או שאבד (העירוב תבשילין) ולא נשאר כלום</p>	
<p>משום שהם ראויים לאחר הטבילה לדבר קלא היו ראויין לו קודם טבילה, אם יטבילו בשבת או ביום טוב הוי מתקן מנא (כלי), ואסור.</p>	<p>אסור לכו"ע</p>	<p>הטבלת כלים בשבת שחל להיות בערב יום טוב (והוא הדין בשבת סתם וביו"ט סתם)</p>	<p>י, טז טז טז</p>
<p>משום שחייב אדם לטהר עלמו וכל מה שצריך טבילה קודם השבת והרגל, ולכן, גם כשהאדם טובל בשבת וביום טוב, נראה כמתקן מנא.</p>	<p>לבית שמאי: אסור</p>	<p>טבילת האדם בשבת שחל להיות בערב יום טוב (והוא הדין בשבת סתם וביו"ט סתם)</p>	
<p>משום שנראה כמתקן עצמו וטובל לשם תענוג, ולא לשם טבילה, ולכן מותר.</p>	<p>לבית הלל: מותר</p>		
<p>כיון שכלי אבן אינו מקבל טומאה, ונמצא שההשקה באה רק לטהר את המים הטמאים, וטיהור מים אינו נראה כמתקן, ומותר.</p>	<p>מותר</p>	<p>טהרת מים טמאים על ידי השקה במי מקוה - כשהם בכלי אבן</p>	<p>י, טז טז</p>
<p>כיון שכלי העץ נעמא מהמים, וכשעושה את ההשקה, הרי גם הכלי נעמל ונטהר, אסור, שכן אסור להטביל כלים טמאים ביום טוב.</p>	<p>אסור</p>	<p>טהרת מים טמאים על ידי השקה במי מקוה - כשהם בכלי עץ</p>	
<p>משום קאין טבילה זו עבור הקצתן מטומאה, אלא לתוספת טהרה בלבד.</p>	<p>מותר</p>	<p>הטבלת כלים ביום טוב, משום חומרא בלבד, כגון: מגב לגב, (שהכלי נטבל על גב (עבור) אכילת חולין בטהרה, והתחרט, וכעת הוא רוצה לאכול בו תרומה, מעיקר הדין הכלי טהור שכן הטבילו כבר, אך, לחומרא יש להטבילו שנית על גב (עבור)</p>	

		<p>ומחבורה לחבורה (אם הטבילו כליו תרומה). לשם אכילת הפסח עם חבורה זו, והתחרט, וכעת הוא רוצה לאכול עם חבורה אחרת, גם כאן נהגו להחמיר (להטבילו שנית)</p>	
<p>משום שאין בזה צורך אוכל נפש, שכן קרבן זה קרב כולו לגבוה, ויש להן תקלומין כל קבעה.</p>	<p>לבית שמאי: אסור</p>	<p>הקרבת עולות ראייה ביום טוב</p>	<p>י"ד טז</p>
<p>משום שעיקר מצוותו ביום טוב לאשון, ולכן, מותר להקריב ביום טוב, אף שאין אוכל נפש.</p>	<p>לבית הלל: מותר</p>		
<p>משום שהרי הם נאכלים כשלמים, והם צורך אוכל נפש.</p>	<p>מותר לכו"ע</p>	<p>הקרבת שלמי חגיגה ביום טוב</p>	
<p>דסברו שאין תיכף לסמיכה שחיטה, ומשום שבסמיכה, הרי צריך להישען בכל כוחו על הבעל - חי, הרי הוא משתמש בבעל חי ביום טוב, ואסור. ולכן, יסמוך בערב יום טוב.</p>	<p>לבית שמאי: אסור</p>	<p>סמיכה על קרבנות הקרבות ביום טוב</p>	
<p>דסברו שתיכף לסמיכה שחיטה, ולכן, הרי לא ייתכן לסמוך לפני יום טוב, שכן אם כך יעשה, יצטרך מיד לשחוט, ועדיין לא הגיע זמן קרבן זה, שכן זמנו הוא ביום טוב.</p>	<p>לבית הלל: מותר</p>		
<p>דסברו שלא אמרינן: "מתוך שהותרה הצערה לצורך אוכל נפש, הותרה נמי שלא לצורך אוכל נפש".</p>	<p>לבית שמאי: אסור אלא אם כן לאויין לשתיה (ושותה מהם, ומה שהשאיר מותר לרחוץ בו רק את פניו ידיו ורגליו, ולא כל גופו)</p>	<p>חימום מים ביום טוב כדי לרחוץ בהם רגליו</p>	
<p>דסברו שאמרינן מתוך כנ"ל.</p>	<p>לבית הלל: מותר (רק פניו ידיו ורגליו)</p>		

		עשיית מדורה ביום טוב כדי להתחמם כנגדה
דסברו פלא אמרינן מתוך כנ"ל.	לבית שמאי: אסור	
דסברו פלא אמרינן מתוך כנ"ל.	לבית הלל: מוותר	
דסברי שעירוב כהכשילין מתיר רק לבשל ביום טוב. ועירוב זאפיה מתיר רק לאפות ביום טוב. ועירוב כהטמנה מתיר רק להטמין ביום טוב. ואין עירוב מסוג אחד מתיר הכל.	לבית שמאי: אסור	הטמנת החמין מיום טוב לשבת - כשעשה עירוב תבשילין בערב יום טוב
דסברי שעירוב כהכשילין מתיר את הכל, גם לכשל וגם לאפות וגם להטמין ביום טוב עבור השבת.	לבית הלל: מוותר	
משום שסוברים פנין וסתירה בכלים.	לבית שמאי: אסור	זקיפת המנורה (שהתפרקה) ביום טוב
משום שסוברים פנין וסתירה בכלים.	לבית הלל: מוותר	
לאין בזה פירכה מרובה.	מוותר לכו"ע	אפית ריקין (פת דק) ביום טוב
פיתין וגריצין - משום שהוא פת עבה, צריך הוא לטרוח הרבה בלישה.	לבית שמאי: אסור	אפיית פת עבה ביום טוב, כגון: פיתין, גריצין, וחורי.
חורי - משום שצריך הוא לטרוח הרבה בהיסק, שכן הדרך לאפותו הוא על גבי גחלים, וצריך הוא להסיק כל הזמן את הגחלים, והוי טירחא מרובה ביום טוב.		
משום שלצורך אוכל נפש התירו גם בדבר שיש בו טירחא מרובה.	לבית הלל: מוותר	
אף שבמקום גדול אסור לכבד, דחיישינן שמא יקוץ גומות, שכן הריצפה שלהם היתה מעפר וחול, מכל מקום לא חייש במקום מועט בין המיטות, לחשש זה.	לרבן גמליאל: מוותר	כיבוד הריצפה בין המיטות
דחיישינן שמא יבוא לכבד את כל	לחכמים:	

ישנה ו

ישנה ו

הבית.	אסור		יג טזחט לחטט
משום שהוא סובר שאם הוא נהנה מכך מותר לו לעשותו ביום טוב, אף שאינו שווה לכל נפש.	לרבן גמליאל: מותר	הנחת המוגמר (מיני בשמים) על הגחלים ביום טוב	
שכן רק עשירים ומעונגים עושים כן, ואם כן אינו שווה לכל נפש, וסברו שדבר שאינו שווה לכל נפש, אסור לעשותו ביום טוב.	לחכמים: אסור		
זכר למקדש.	לרבן גמליאל: מותר	עשית גדי מקולס בלילי פסחים	
דנראה כאוכל קדשים במוץ.	לחכמים: אסור		
הוא סבר שדין הלועה ככל תכטיט שמקשטים בו את הכהמה לנוי, ומותר.	לרבי אליעזר בן עזריה: מותר	יציאת הפרה ברצועה שבין קרניה לרשות הרבים	יט טזחט
שכן לא כל הבהמות יוצאות בזה לרשות הרבים, ואם כן דינו כמשאוי, ואסור.	לחכמים: אסור		
אף שעל ידי הקירוד נעשה מצורס, מכל מקום מותר, דסבר שדבר שאינו מתכוון לו, מותר.	לרבי אלעזר בן עזריה: מותר	קירוד הבהמות ביום טוב (במסרקות של ברזל)	
דסברו שדבר שאינו מתכוון לו, אסור.	לרבי יהודה וחכמים: אסור		
כיון ששניה עבות, אינו עושה חבורה.	לרבי יהודה: מותר	קירצוף הבהמה ביום טוב (במסרקות של עץ)	
דגזרינן קירצוף איטו קירוד.	לחכמים: אסור		
כיון שהפלפלין מפיגינן טעמם, וגם הוי טחינה מועטת, מותר.	לרבי אלעזר בן עזריה: מותר	שחיקת פלפלין ברחיים (קטן) שלהם (המיועדות לשחיקת פלפלין)	

		לחכמים: אסור	דהתירו רק במדוך של אבן או של עץ (כמבואר בפרק א' משנה ז').
י, טזטז		טמאה (מקבלת טומאה) משום שלושה כלים, ואף אם נשבר חלק אחד מהם, השאר מקבל טומאה	התחתונה מקבלת טומאה משום שיש לה בית קיבול. והעליונה מקבלת טומאה, משום כלי מתכת, אף שהוא עשוי מעץ, מכל מקום הרי ציפוי מתכת, ומתכת מקבלת טומאה אף שאין לה בית קיבול. והאמצעית מקבלת טומאה, אף שהיא עשויה מעץ ואין לה בית קיבול, משום כלי כנרס, שגזרו חז"ל על כלי כנרס שמקבלת טומאה, אטו כלי אריגה.
		טמאה מדכס (אם הקטן הוא זב)	כיון שהקטן נשען עליו בהליכתו, הוי כלי המיוחד למדכס.
י, טזטז		נטלת בשבת	דתורת כלי עליה.
		לתנא קמא: אינה נגררת אלא על גבי הכלים (בגדים)	הוא סבר שאסור לגרור אותה על גבי הקרקע, אף שהגלגלים רק כוכזים את העפר לבפנים, פעמים נתקע אחד מהם ועושה תריץ בקרקע, והוי כחופר.
		לרבי יהודה: מוסר אף על גבי הקרקע	לא חשש לחששו של תנא קמא.

- על פרק ג' -

המעשה	הדין	הטעם
צידת דגים מן הביברין ביום טוב	אסור	אף על גב דשחיטה ואפיה ובישול מאבות מלאכה הן וסותרו לצורך אוכל נפש, מכל מקום לאו אסור, שכן לידה דומה לקליפה, וקצירה אסורה ביום טוב. שכן דרכם היה לצוד סרספ

לימים כניס , ונראה כצד גם עבור ימות החול .			
א. שמא על ידי כך יבוא ללודס ולאכלם. ב. משום שאפשר להם ללא מזונות, ואין מזונותיהן עליו.	אסור	נתינת מזונות לפני הדגים ביום טוב	
כיון שהביבר גדול , גם אם הוא כבר תפסו והניחו בתוך הביבר, עדיין מחוסר צידה הוא, ואסור משום לל .	אסור	צידת חיה ועוף מביבר גדול - המחוסר צידה	
משום שהוא ביבר קטן , הרי כבר ניצוד ועומד הוא מערכ יום טוב, ומוכן לשחטו ביום טוב.	מוותר	צידת חיה ועוף מביבר קטן - שאינו מחוסר צידה	
שכן מזונותיהן עליו, שאם לא יתן לפניהם מזונות, לא ימצאו לבד.	מוותר	נתינת מזונות לפני חיה ועוף ביום טוב	
שכן מוכניס הם מערכ יום טוב.	מוותר ליטול מהן ביום טוב	מצודות חיה ועוף ודגים שעשאן מערב יום טוב - ויודע הוא שניצודו מערב יום טוב	יג שחט
משום שסבר קספק מוכן מערכ יום טוב, אסור.	לתנא קמא: לא יטול מהן ביום טוב	מצודות חיה ועוף ודגים שעשאן מערב יום טוב - ומסתפק הוא אם ניצודו מערב יום טוב, או לא	
משום שסבר קספק מוכן מערכ יום טוב, מותר.	לרבן גמליאל: מוותר ליטול מהן ביום טוב		
במקום הפסל הקיל תנא קמא לתת זמן מועט , שאם יש עדיין קפות להפשיטו ולללות ממנו כזית בשר, מותר לקטו ביום טוב, (וצלייה קלה יותר ממלאכת בישול, ואפשר לאוכלו יותר מהר מאשר כשמבשלים את הבשר).	לתנא קמא: לא ישחוט אלא אם כן יש קפות (זמן) ביום להפשיט את עורו וללכות ממנה כזית ללי	שחיטת בהמה מסוכנת (שהוא ירא שמא תמות) ביום טוב (והוא כבר סעד סעודתו)	יד שחט
הוא הוסיף להקל יותר מתנא קמא,	לרבי עקיבא:		

		<p>משום הפסד ממון, שגם אם יכול להספיק לשחוט וליטול כזית בשר חי ולאוכלו כך ללא שום ניזול או ללייה, מותר, שכן סובר הוא שעל ידי החמק, אדם יכול לאכול בשר חי.</p>	<p>אף אם יש שקות לאכול ממנו כזית בשר חי (ללא בישול וללא צלייה וללא הפשט) מבית טביחתה, מותר</p>
	<p>שחטה (לבהמה המסוכנת) בשדה, כיצד יביאנה לביתו</p>	<p>במוט ובמוטה צנייט, אסור - שכן מזלזל הוא ביום טוב, דנראה כעובדה לחול. ובידו אברים אברים - מותר, שכן ניצל הדבר שהוא עושה זאת לשם יום טוב.</p>	<p>לא יביאנה צמוץ וצמוץ (על ידי שני אנשים), אבל מביא צילו אברים אברים</p>
<p>י, טענה</p>	<p>בכור בעל מום שנפל לבור ביום טוב - והמום נעשה בערב יום טוב</p>	<p>דסבר שמותר למומחה לראות מומין ביום טוב, ולכן, אם המומחה רואה במומו שהוא קבוע, אז, מותר לו להעלותו ולשחוט, שכן מוכן הוא כבר מערב יום טוב.</p>	<p>לרבי יהודה: ירד מומחה ויראה, אם יש בו מום קבוע יעלה וישחוט</p>
		<p>דסבר שאסור למומחה לראות מומין ביום טוב, וגם אם עצר וראה שמומו קבוע, אסור לו להעלותו, ואין התרתו היתר.</p>	<p>לרבי שמעון: אסור למומחה לירד לראות אם מומו קבוע או לא.</p>
	<p>בכור בעל מום שנפל לבור ביום טוב - והמום נעשה ביום טוב</p>	<p>משום שמתחילתו - צער יום טוב, אסור היה לשחוט, ולכן, גם אם ביום טוב נעשה בו מום קבוע, שאז מותר לשחוט, שכן יצא מקדושתו, מכל מקום אסור.</p>	<p>אסור לכו"ע להעלותו ולשחוט</p>
<p>י, טענה</p>	<p>טלטול בהמת קדשים שמתה</p>	<p>כיון שאסורה בהנאה וטעונה קבוצה הוי מוקלה, ואסור.</p>	<p>לא יזיזנה ממקומה</p>
	<p>טלטול חלה שנטמאה ביום טוב</p>	<p>כיון שטעונה קריפה, ואין מבערין קדשים ביום טוב, הוי מוקלה, ואסור.</p>	<p>לא יזיזנה ממקומה</p>
<p>י, טענה</p>	<p>מספר אנשים שלקחו בהמה לשחטו ביום טוב</p>	<p>משום שזה כמקח וממכר, שאסור ביום טוב.</p>	<p>אסור להם לפסוק דמים (שיחליטו ביניהם כמה כסף)</p>

	כל אחד צריך לשלם)		
	קומטין ומחלקין זיניסס (כפי מה שקבעו מערב יום טוב)	אם נימנו על הבהמה מערב יום טוב (ופסקו דמים מערב יום טוב, כמה ישלם כל אחד מהם)	
כיון שאין הם מזכירין ענין הפקדון, אין בזה משום מקח וממכר.			
דהוי עובדא לחול.	אסור לכו"ע	שקילה בכף מאזניים בדרך הרגילה, כדי לדעת כיצד להתחלק בבשר בהמה שנשחטה ביום טוב	י, טזחט לחטט
כיון שהוא עושה שינוי, שוב אינו עובדא לחול.	לרבי יהודה: מותר	שקילה בכף מאזניים ע"י שינוי, כגון: שבכף אחת הוא מניח הבשר, וכנגדו בשניה הוא שם כלי או קופיץ	
דסברו שגם באופן זה נחשב הדבר לעובדא לחול, דלפעמים שוקלים גם בחול באופן כזה.	לחכמים: אין משגיחין (מעיינין ושוקלין) בכף מאזניים כל עיקר (כלל) ואפילו שלא לצורך שקילה		
		השחזת (חידוד) הסכין במשחזת ביום טוב	
דהוי כמתקן כלי.	אסור	העברת סכין האחד על השני כדי לחדדה ביום טוב	
שכן משנה הוא מדרכו בחול.	מותר		
דנראה כמקח וממכר.	אסור לכו"ע	דין קניית יין ושמן בכלי מדידה - כשמזכיר לו שם של מידה	י, טזחט ח
דסבר שאם אינו מזכיר את שמה של אותה מידה, אין הדבר נראה כמקח וממכר.	לתנא קמא: מותר	דין קניית יין ושמן בכלי מדידה - כשאין מזכיר לו שם של מידה	
משום שהוא סובר שגם באופן זה מחזי כמקח וממכר.	לרבי יהודה: אסור		
שכן דרך בעל הבית להיות מונס בתוך ביתו, ואם כן, אין נראה הדבר כמקח וממכר.	מותר	דין לקיחת ביצים ואגוזים וכדומה, מהחנווני הרגיל אצלו, ע"י הזכרת מנין	

		ומספר	
--	--	-------	--

בהצלחה